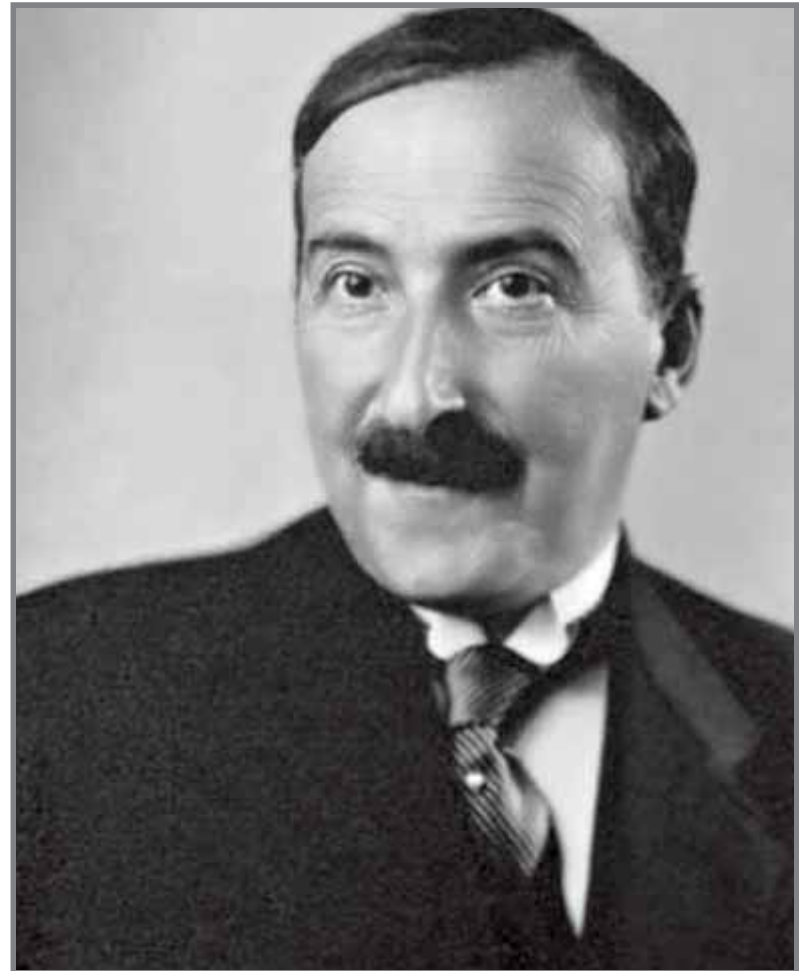
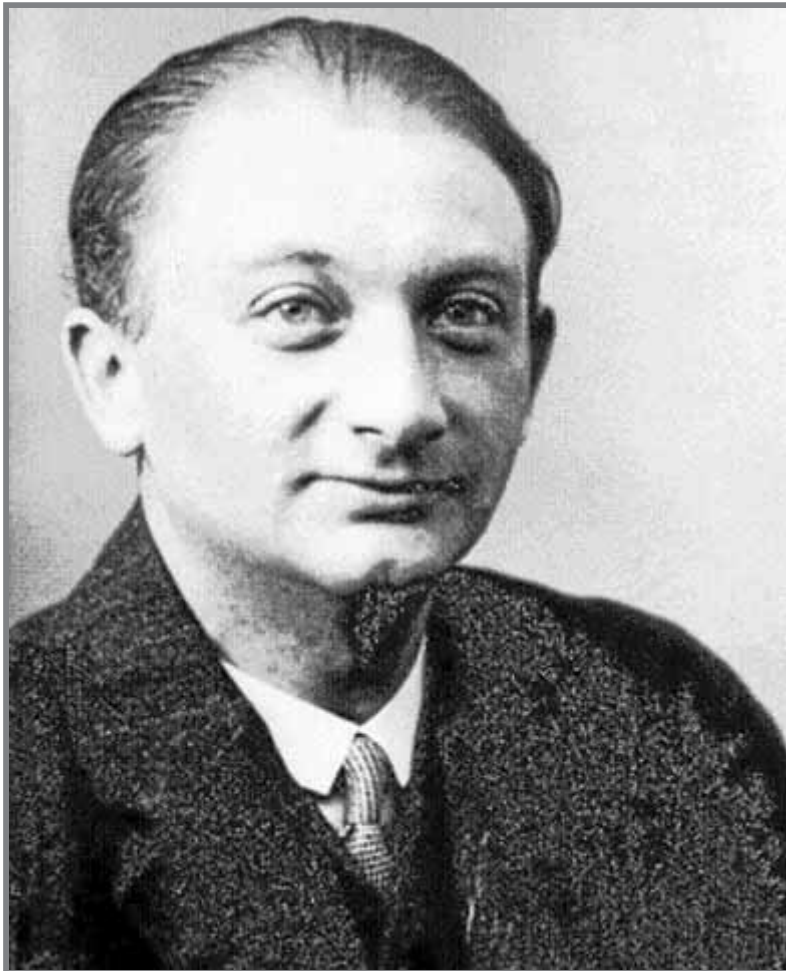

Joseph Roth i Stefan Zweig van mantenir una relació epistolar que ara publica Acantilado ARXIU

SER AMIGO MÍO ES FUNESTO. CORRESPONDENCIA (1927-1938) Joseph Roth & Stefan Zweig Traducció: Eduardo Gil i Joan Fontcuberta Editorial: Acantilado Barcelona, 2014 Pàgines: 432 Preu: 25 euros

Ànimes (literàries) despullades

Josep Roth i Stefan Zweig, de personalitats oposades però complementàries, van mantenir una relació d'amistat a través de les cartes que es van enviar durant anys

Quan li comentes a algú que t'agrada (i molt) llegir epistolaris –si no surt corrent esperitat i es nega per sempre més a adreçar-te la paraula, com molt bé pot succeir–, acostuma a demanar-te: “Què hi trobes, d'interessant, en una recopilació de cartes?” Si, creient ésser esclaridor, li responds, “Si no tot, gairebé tot el que hi diuen: els esclats de vida i d'autenticitat que desprenen”, no tan sols no ho entenen millor, sinó que, gairebé infal·liblement, encara se'n sorprenden més.

Segons el meu modest parer, si en llegissin, no se'n sorprendrien tant, per no dir gens: si la literatura és una mena de mirall –sovint deformat– que reflecteix la natura i el món, la correspondència entre autors (quan aquests no parteixen de la idea que serà feta pública) esdevé el mirall on s'hi reflecteix la seva vida, sobretot interior. Ho podem constatar altra vegada amb l'esplèndida correspondència –agençada per un igualment esplèndid *Epíleg*– que es van entrecruar Joseph Roth i Stefan Zweig, publicada per Acantilado i traduïda per Eduardo Gil Bera i Joan Fontcuberta.

Endinsant-nos en el “diálogo personal entre dos eminentes escritores [...] que se publica [...] por primera vez completo y sin cortes”, on “se confesaron muchas de sus preocupaciones personales, así como comentarios sobre políti-

ca y sus reacciones al respecto”, tindrem l'oportunitat de fruit d'una visió de primera mà de com pensaven i com vivien aquests dos grans autors de la llengua alemanya.

Al mateix temps, malgrat que –en una convenció que ara ens resultaria estranya però que en aquells temps devia ésser si no quasi obligatòria, usual– no deixaren mai de tractar-se de vostè, és la història d'una gran amistat; d'una amistat, pràcticament una fraternitat –“Tengo que considerarle a usted mi hermano, [...] le hablo a usted como si fuera mi hermano”–, entre dues persones ben dife-

rents, sorgides d'ambients socials oposats, que, potser per això mateix, per la seva complementarietat, es van mantenir unides molts anys: “Usted es el único que está unido a mí. Usted es el único que me puede ayudar realmente. Sólo con usted puedo cambiar y salvar mi vida”, li diu Roth a Zweig.

Una amistat de llarg recorregut, trencada tan sols per la mort de l'autor de *La llegenda del sant bevedor*, fonamentada en el respecte artístic mutu que ambdós es professaven però, sobretot, en la sinceritat amb què es tractaven l'un a l'altre: “Jamás va usted a recibir una carta mía donde yo calle algo, o se lo oculte o disimule”; “Tengo la necesidad de mostrarme ante usted totalmente desnudo, tal como soy, querido amigo.”

I és, des del meu punt de vista, precisament aquesta sinceritat, aquesta autenticitat, aquest dir-s'ho tot cara a cara, sense callar-se res, aquest tan aclaridor *despullar-se* espiritualment davant del seu corresponsal –i, per tant, dels lectors i lectores– el que converteix en més valuosa la correspondència entre el sempre turmentat Roth –“Tenga usted en cuenta que he pasado hambre durante veinte años, he hecho la guerra durante cuatro, y soportado la «amarga escasez» otros seis”– i Zweig, un dels més grans “conocedores de almas” de la literatura de tots els temps. *

L'apunt

Joseph Roth va néixer en un poblet de l'actual Ucraïna el 1894 i va morir a París el 1939. Stefan Zweig va néixer a Viena el 1881 i va morir al Brasil el 1942. Tots dos van ser autors en llengua alemanya. Roth era d'origen molt humil i Zweig era fill d'una família rica. Tots dos jueus, si bé Roth es va convertir al catolicisme. Tots dos van ser molt prolífics, si bé Zweig, a més de narrativa, també va escriure teatre i desenes de biografies d'autors cèlebres.